

Mobility Management for virksomheder

Guide og gode eksempler til grøn og sund transport

Trængsel, klima og sundhed

- også virksomhedens ansvar

Trængsel på vejene er ikke kun et problem for samfundet. Det er et problem for den enkelte virksomhed. Trængsel gør det svært at få varer til og fra virksomheden, og medarbejdere bruger meget tid på at sidde fast i trafikken. Trængsel er dyrt for virksomheden og kan i sidste ende gøre det svært at tiltrække og fastholde de rigtige medarbejdere.

Den enkelte virksomhed kan være med til at løse problemet. Mobility Management er en samlet tilgang til at arbejde med medarbejdernes måde at transportere sig til, fra og på arbejdspladsen. Til gavn for både trængslen, økonomien, klimaet og medarbejdernes sundhed. Derfor er Mobility Management ofte forankret i CSR- eller HR-afdelingen.

Erfaringer fra virksomheder i andre europæiske lande viser, at Mobility Management kan reducere medarbejdernes brug af egen bil til og fra arbejde med op til 25 procent.

For at sætte mere fokus på Mobility Management har Formel M, med hjælp fra nogle af landets førende eksperter, samlet en række gode råd og eksempler i denne publikation. Her finder du vejledning til, hvordan din virksomhed kan skabe en lettere og mere mobil hverdag. Virksomheden kan spare penge og samtidig mindske trængsel og klimapåvirkning.

Vi håber, du kan finde inspiration til, hvordan I selv kan komme i gang med Mobility Management.

God fornøjelse.

FAKTA OM FORMEL M

Formel M er et offentligt-privat innovationsprojekt, hvor 21 private og offentlige partnere samt fem forskningsinstitutioner arbejder med bæredygtige transportvaner.

Formel M har hjulpet en række virksomheder og kommuner til at lave Mobility Management i lokale erhvervsområder.

Projektet har lavet en "Guide til mobilitetsplanlægning i erhvervsnetværk" med gode råd til, hvordan opgaven kan gribes an.

Læs mere og download guiden på www.formelm.dk

Indhold

→	HVORFOR MOBILITY MANAGEMENT?	s. 4
→	HVAD HANDLER DET OM?	s. 5
→	MOBILITETSPLAN - ET STRATEGISK LEDELSESVÆRKTØJ	s. 6
→	INTERN KOMMUNIKATION	s. 8
→	SMART ERHVERVSKØRSEL	s. 10
→	SMART BILPENDLING	s. 12
→	FLERE PÅ CYKEL	s. 14
→	FLERE MED BUS OG TOG	s. 16
→	VIRKSOMHEDENS FYSISKE RAMMER	s. 18
→	CSR OG EKSTERN KOMMUNIKATION	s. 20
→	TJEKLISTE	s. 22
→	KONTAKTINFO	s. 24

Hvorfor Mobility Management?

Trængsel kan gøre hverdagen besværlig for den enkelte virksomhed. Det kan være svært at få varer til og fra virksomheden, og medarbejdere bruger tid på at sidde fast i trafikken. Men virksomheden kan være med til at løse problemerne lokalt. Mobility Management er en tilgang til at arbejde med medarbejdernes måde at transportere sig til, fra og på arbejdspladsen.

Hvis medarbejderne sidder fast i bilkøer hver dag på vej til og fra arbejde, kan det påvirke både arbejdsglæde, sundhed og produktivitet. Virksomheden kan tage et samfundsansvar ved at afhjælpe de trafikale problemer og reducere CO2-aftrykket samtidig med, at de direkte og indirekte omkostninger ved transport bliver reduceret.

Gennem Mobility Management kan virksomheden påvirke medarbejdernes måde at transportere sig på - både i arbejdstiden og i fritiden. Derfor er Mobility Management et stærkt redskab i både HR, CSR og i økonomi.

Men må vi gerne blande os?

Spørgsmålet er, om virksomheden kan tillade sig at blande sig i medarbejdernes transport? Det korte svar er ja.

For 20 år siden var medarbejdernes sundhed ikke noget, der kom virksomheden ved. I dag ved vi, at sundere medarbejdere er gladere, har færre sygedage og dermed er mere produktive. Derfor arbejder de fleste virksomheder med en eller anden form for sundhedsfremme i form af rygepolitik, frugtordning, motionsrum, løbarrangementer m.m.

På samme måde med transport. Hvis medarbejdernes vej til og fra arbejdspladsen går mere glat, har medarbejderne større mulighed for at fokusere på deres arbejde og undgå unødige og stressende oplevelser omkring deres arbejdsdag. I denne publikation får du gode eksempler på, hvordan din virksomhed kan være med til at skabe gode rammer for medarbejdernes transport til, fra og på arbejdspladsen.

ERFARINGER FRA UDLANDET

Erfaringer fra virksomheder i andre europæiske lande viser, at Mobility Management kan reducere medarbejdernes brug af egen bil til og fra arbejde med op til 25 procent.

Kilde: Travel Plan Plus

Hvad handler det om?

Mobility Management handler om mere end trængsel og trafik. Det handler om medarbejdernes transportvaner, og om hvordan virksomheden bedst udnytter sine ressourcer. Derfor bør Mobility Management-indsatsen være forankret ledelsesmæssigt. Arbejdet kan også kræve ressourcer fra afdelinger som HR, Kommunikation, Administration, Logistik, CSR og Facility Management.

Det betyder ikke noget, om din virksomhed er stor eller lille, om den ligger i byen eller på landet, om medarbejderne især benytter bil eller andre transportformer. Alle kan være med.

Reducér, konvertér og optimér!

Overordnet handler Mobility Management om at *reducere* antallet af ture, *konvertere* ture fra biler til andre transportformer og *optimere* brugen af biler og andre transportformer.

Transport i arbejdstiden kan påvirkes ved at gøre brug af eksempelvis:

- *Transportpolitik om transport i arbejdstiden*
- *Virtuelle møder*
- *Koordineret taxikørsel og bedre udnyttelse af firmabilerne*
- *Cykel på korte ture*
- *Bus og tog på længere ture.*

Transport til og fra arbejde kan eksempelvis påvirkes gennem:

- *Hjemmearbejdsdage*
- *At motivere flere til at cykle*
- *At motivere flere til at bruge bus og tog*
- *At motivere flere til at køre sammen.*

Selvom alle virksomheder er forskellige, er processen med at finde frem til de tiltag, der passer til netop din virksomhed ofte den samme. Derimod vil de konkrete tiltag i din virksomhed afhænge af de lokale forhold og behov. På de næste sider kan du se, hvordan du kommer i gang med Mobility Management.

BRUG LOKALT NETVÆRK

Trafikale problemer er for virksomheden et lokalt problem. Derfor giver det mange steder god mening at samarbejde med andre virksomheder i lokalområdet. Ikke mindst for at udveksle erfaringer og tiltag. Flere steder i Danmark findes såkaldte mobilitetsnetværk – typisk omkring større erhvervsområder.

ALLE KAN VÆRE MED

Fire mobilitetsnetværk arbejder med Mobility Management i Formel M. Hvert netværk har forskellige udfordringer - nogle med trængsel, andre har langt til offentlig transport. Det betyder, at Mobility Management-indsatsen varierer i de enkelte områder.

Din mobilitetsplan bør beskrive:

- Medarbejdernes nuværende transportadfærd.
- Barrierer og potentialer for ændring af transportadfærd.
- Formulering af virksomhedens målsætninger.
- Handlingsplan som indeholder:
 - konkrete tiltag, virksomheden vil sætte i gang for at nå målene.
 - budget og ansvarsfordeling for hvert tiltag.
- Kommunikationsplan – både intern og ekstern.
- Plan for opfølgning og evaluering.

Mobilitetsplan

- et strategisk ledelsesværktøj

Alle erfaringer viser, at arbejdet med Mobility Management giver mest udbytte, når det gribes strategisk og målrettet an. Et godt værktøj til det er en mobilitetsplan.

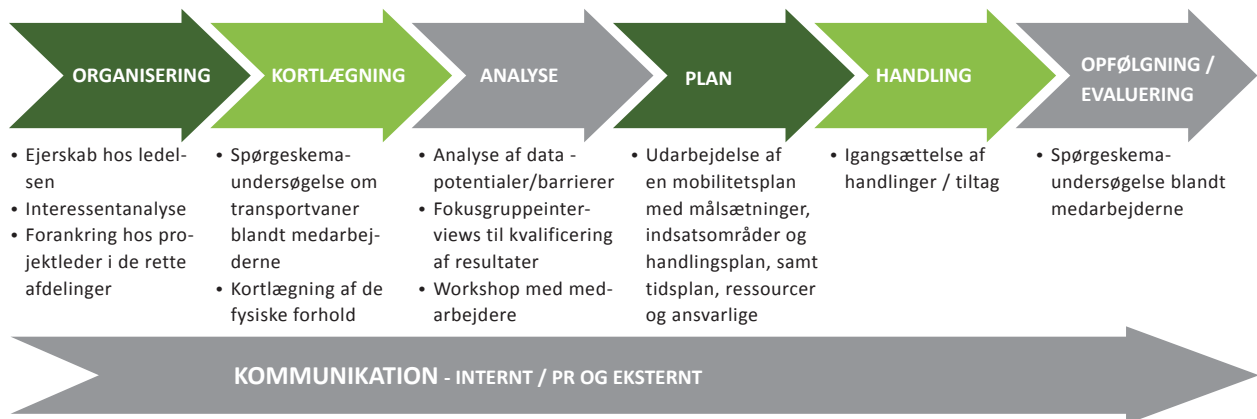
Hvad er en mobilitetsplan?

En mobilitetsplan er en strategi for, hvordan din virksomhed *reducerer* antallet af ture, *konverterer* ture i bil til andre transportformer og *optimerer* brugen af biler – både i arbejdstiden og til og fra virksomheden.

Hvordan laver du en mobilitetsplan?

Processen med at udarbejde mobilitetsplanen indeholder de samme faser som enhver anden strategiproces. Du nedsætter en projektgruppe, der begynder med at analysere udgangspunktet - altså den nuværende transportsituation. På baggrund af analysen opstiller gruppen visioner og mål og udarbejder en plan for at nå målene. Vær opmærksom på, at tiltag griber ind i forskellige arbejdsområder som CSR, HR, IT, Økonomi, Facilities Management og Kommunikation.

Processen for en mobilitetsplan kan se sådan ud:

MOBILITY TIP

- Inddrag medarbejderne

Erfaringer med Mobility Management viser, at virksomheder opnår de bedste resultater, når medarbejderne selv kommer til orde og får indflydelse på planen og dens udførelse.

Case: NRGi inddrager medarbejderne

I foråret 2011 udarbejdede NRGi strategien "Grøn Transport i NRGi". NRGi kortlagde medarbejdernes transportvaner og de fysiske forhold på hovedkontoret i Skejby i Aarhus. 98 procent af medarbejderne deltog i en spørgeskemaundersøgelse, der viste, at 79 procent kørte i bil til arbejde, 10 procent cyklede og 8 procent kørte med bus eller tog.

Resultaterne blev præsenteret på en workshop for medarbejderne, der udpegede indsatsområder og kom med forslag til konkrete tiltag. På baggrund heraf blev der udarbejdet en handlingsplan "Grøn transport i NRGi" med fire indsatsområder, som blev vedtaget af direktionen. Indsatsområderne er: *Flere medarbejdere på cykel, samkørsel, øget brug af bus og tog, samt virtuelle møder*. Forskellige konkrete tiltag blev efterfølgende implementeret.

I efteråret 2013 gennemførte NRGi en opfølgende transportvaneanalyse. Resultaterne viste, at der er sket ændringer i medarbejdernes transportvaner. Andelen af NRGi-medarbejdere, der kører i egen bil alene hele vejen, er faldet med 13 procent fra 2011 til 2013. Disse medarbejdere er i stedet kommet op på cyklen enten hele vejen eller i kombination med bil.

UNDERSØGELSE AF MEDARBEJDERNES TRANSPORTVANER

Arbejdet med Mobilitetsplanen, se side 6, starter med at undersøge den nuværende situation for medarbejdernes transportvaner.

Kommunikationen begynder allerede med transportundersøgelsen. Formel M har gennemført Danmarks største pendlerundersøgelse på 70 arbejdspladser blandt mere end 11.000 medarbejdere. Erfaringerne viser, at medarbejderne generelt er positive over for undersøgelsen - og med god kommunikation vil 80-90 procent svare.

Men husk også, at en undersøgelse skaber en forventning om resultater - og handling. Så husk en god plan for opfølgning på undersøgelsen.

Intern kommunikation

- kommunikation er nøglen til succes

Mobility Management skal motivere medarbejderne til at ændre transportvaner. Medarbejderne ændrer imidlertid kun vaner, hvis de selv vil. Valget skal fremstå nemt og attraktivt. Den interne kommunikation er derfor alt-afgørende for mobilitetsplanens succes.

En målrettet og veludført kommunikationsstrategi sikrer, at medarbejderne løbende bliver inddraget og får opdateret information om arbejdet med mobilitetsplanen og de nye tiltag og tilbud, der gennemføres. Medarbejderne skal blandt andet have viden om forskellige transportmuligheder og om mulighederne for at benytte sig af virtuelle møder og hjemmearbejdsdage.

Den interne kommunikation i forbindelse med Mobility Management kan omfatte:

- Strategi og planlægning
- Koordineret og effektiv brug af alle kommunikationsveje, eksempelvis intranet, nyhedsmails og medarbejdermagasiner.
- Workshops, medarbejdermøder og events.

Kommunikationen skal være relevant og aktuel, hvis den skal være med til at ændre vaner. Der bør derfor være en smidig og åben kommunikation i hele organisationen.

MOBILITY TIP

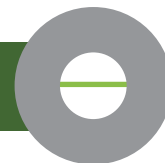
- dialog med medarbejderne

Brug Formel M's dialogkort til at sætte rammen for en dialog med medarbejderne om transporten.

Find dem på www.formelm.dk

Case: Topdanmark - kendskab til tiltag i top

92 procent. Det er andelen af Topdanmarks medarbejdere, der kender de tiltag, virksomheden de seneste to år har gjort for at fremme miljøvenlig transport.

"I arbejdet med at udbrede miljøvenlig transport har den interne kommunikation været altafgørende," siger CSR-ansvarlig i Topdanmark Pernille Fogh Christensen og fortsætter: *"Vi bruger primært vores intranet til at kommunikere om vores tiltag, og medarbejderne har taget rigtig godt imod det. Eksempelvis deltog næsten 10 procent af vores 2.700 medarbejdere i 'Vi Cykler til Arbejde'-kampagnen i 2013, og vi har oplevet en stigning på 90 procent i brugen af mobilt cykelværksted i forhold til 2012."*

Som en del af et mobilitetsnetværk i Formel M har Topdanmark - sammen med 29 andre virksomheder - fået foretaget en undersøgelse af medarbejdernes transportvaner både før virksomheden iværksatte miljøvenlige transporttiltag og efterfølgende i 2013. Samlet set har medarbejdere i alle 30 virksomheder haft et kendskab til tiltagene på 73 procent mod 92 procent i Topdanmark. *"Kommunikationsindsatsen har helt klart bidraget til vores flotte resultat, hvor eksempelvis andelen af pendlerture i bil blandt vores medarbejdere er faldet med 11 procent,"* siger Pernille Fogh Christensen.

Case: Rambøll informerer om transport

Rambøll har fokus på at informere om mulighederne for transport, så medarbejderne kan træffe et valg på et oplyst grundlag.

I forbindelse med en mobilitetsplan for flytning til Ørestad i 2010 udarbejdede Rambøll et årshjul for kommunikationsaktiviteter og events med fokus på grønne transportvaner året rundt. For at gøre alle informationer aktuelle og let tilgængelige blev der desuden udviklet et website med relevante links til Rejseplanen, Kystbanen Online, DSB Plus m.m. Desuden fik medarbejderne rådgivning om Erhvervs-kortet (offentlig transport som skattefrit personalegode).

"Vi har fortsat fokus på grønne transportvaner og har løbende nyheder på intranettet eksempelvis med information om mulighederne for virtuelle møder. Vi gennemfører løbende forskellige events og konkurrencer. Blandt andet har vi for nylig haft Bicycle Innovation Labs cykelbibliotek på besøg i Ørestad med mulighed for at låne forskellige cykler én dag," fortæller afdelingsleder Helle Huse fra Rambøll, der var projektleder på arbejdet med mobilitetsplanen i Ørestad.

På Aarhus-kontoret har medarbejderne blandt andet fået hjælp til planlægning af individuelle kollektive ruter, mulighed for at låne el-cykler samt information om afgangstider for kollektiv trafik i receptionen.

Smart erhvervskørsel

Langt fra al kørsel kan reduceres eller konverteres til andre former for transport, men den nødvendige kørsel kan optimeres - gøres smart. Erhvervskørsel er en stor udgiftspost for mange virksomheder. Hvad enten virksomheden stiller firmabil til rådighed eller udbetaler kørselsgodtgørelse, er der omkostninger, som kan reduceres.

Begynd med at få et overblik over udgifterne til forskellige former for transport – både erhvervskørsel, interne pakketransporter og tjenesterejser.

Næste skridt er overblik over virksomhedens vognpark – kørselsforbrug, kørselsmønster, uheld/sikkerhed, brændstoføkonomi, vedligehold og udskiftning af køretøjer. Undersøg dernæst fordelingen mellem transportmidler. Kunne I eksempelvis benytte mere bus, tog, metro eller cykel som erstatning for ture i bil og taxi?

På baggrund af den viden kan din virksomhed sammensætte en transportpolitik, der tydeligt fortæller medarbejderne, hvordan transporten i arbejdstiden skal foregå.

Mange initiativer i forhold til erhvervskørsel har også den effekt, at de kan påvirke medarbejdernes vaner for brugen af bil til og fra arbejde.

TRANSPORTPOLITIKKEN KAN EKSEMPELVIS INDEHOLDE:

- Indkøb af køretøjer efter energimærkning eller med alternative drivmidler (el, gas, m.v.).
- Styring af vognparken.
- Ture, der kan erstattes af virtuelle møder.
- Brug af samkørsel i arbejdstiden.
- Hvilke transportmidler skal bruges til hvilke ture. Ture under 5 km kan køres på cykel, ture mellem bestemte destinationer foretages fx i tog.
- Regler for hvornår og til hvilke destinationer, der kan benyttes taxi.
- Brug af deletaxi, hvor taxiskabet står for koordinering af kørsel og kan tage flere kunder med til samme destination, fx til lufthavn.
- Brug af firmabil i stedet for kørsel i egen bil med kørselsrefusion.
- Særlige forhold omkring trafiksikkerhed, eksempelvis ved bykørsel eller i glat føre.
- Kør Grønt-kursus for medarbejdere. Det sparer brændstof i arbejdstiden - og også privat.

Case: UPS har trafiksikkerhed som førsteprioritet

Logistikvirksomheden UPS har som slogan "Safe By Choice Not By Chance". Derfor har virksomheden også klare og etablerede regler for kørsel, sikkerhed og flådestyring. Af hensyn til sikkerhed og vedligehold gennemføres inspektioner af alle køretøjer med jævnlige intervaller.

Alle nye chauffører skal desuden gennemføre en særlig køreprøve inden ansættelsen. UPS laver hvert år flere kampagner, hvor fokus er på temaer som brændselsbesparende kørselspraksis eller sikkerhed.

Ruteplanlægning styres af en særlig afdeling, der arbejder tæt sammen med operationen. Det er altid målet at præstere den bedste, sikreste og hurtigste service samtidig med at holde brændstofforbrug, omkostning og miljøbelastning så lav som muligt.

"Sikkerhed i operationen og på vejen har højeste prioritet for UPS," siger transportchef i UPS Danmark, Henrik Hansen. "Fokus på sikkerhed hjælper os til at overholde vores forpligtelser overfor kunderne og bidrager til vores profil som arbejdsplads. Opretholdelsen af en sikkerhedskultur i hele virksomheden er også et kerneområde for UPS, når det gælder bæredygtighed."

MOBILITY TIP

- spar penge med Kør Grønt

Kør Grønt-kurser kan medføre store besparelser på brændstofforbruget. Helt op til 20 procent - i gennemsnit 10-13 procent.

Læs mere på www.korgront.dk

Kilde: Trafikstyrelsen

DANSKERNES PENDLERVANER

Hver dansker pendler i gennemsnit 43 km. pr. dag. Heraf foregår 77 procent i bil.

Kilde: Transportvaneundersøgelsen 2012,
DTU.

Smart bilpendling

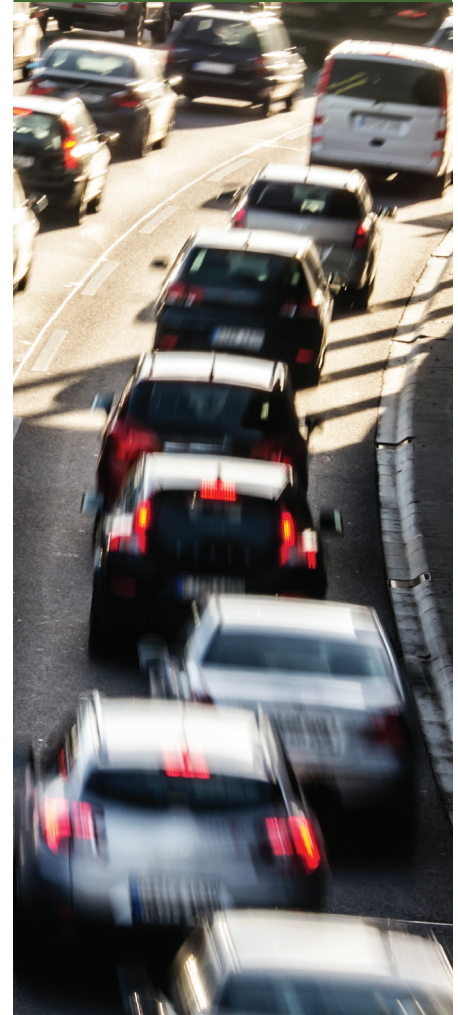
Også pendlingen kan gøres smartere - det vil sige optimeres. Pendling er årsag til den daglige trængsel i myldretiden. For medarbejderne handler det om at få hverdagen til at hænge sammen. En del medarbejdere kan ikke undvære bilen, fordi der ikke er andre alternativer. Andre pendler dagligt i bil, fordi de bruger deres private bil til erhvervskørsel. Andre igen fordi de blot har vænnet sig til det.

Mobility Management kan påvirke alle typer pendling til og fra arbejdspladsen. Det er dog vigtigt, at der ikke presses bestemte løsninger ned over hovedet på medarbejderne. Men ofte kan bilpendlingen gøres smartere. En mulighed for at prøve et alternativ til bilen i en periode kan ofte ændre vanen hos nogle medarbejdere, hvis alternativet gøres så let som muligt.

Konkret kan indsatsen med at flytte medarbejdernes bilkørsel til andre transportformer, der er grønnere og billigere, ske ved eksempelvis, at virksomheden:

- tilbyder hjemmearbejdsdage nogle dage, så pendlingen undgås
- motiverer til grønnere og sundere transport gennem information, kampagner og konkurrencer - se side 8
- giver gode muligheder for at planlægge arbejdsdagen transportmæssigt, hvis der er transport til møder
- tilbyder fleksible arbejdstider, så medarbejderne undgår myldretiden
- opfordrer og motiverer til samkørsel, eksempelvis ved at lave lokale samkørselsordninger og attraktive p-pladser for samkørende.

Der findes ikke noget quick fix, men gennem en vedholdende indsats er det faktisk muligt at påvirke transportvalget for de fleste - og kun tage bilen, når det er nødvendigt.

Case: Novo Nordisk har samkørselsklubber

I 2011 satte Novo Nordisk fokus på Mobility Management på deres lokation i Måløv. Efter en kortlægning af kørselsgodtgørelse, infrastrukturen på og omkring Måløv-lokationen og en undersøgelse blandt medarbejderne blev der afholdt to workshops for at analysere nærmere på data. Konklusioner til mobilitetsplanen blev et fokus på samkørsel, offentlig transport og cykling.

Undersøgelse og fokusgruppeinterview gav Novo Nordisk viden om en velfungerende samkørselsklub blandt 50 Novo Nordisk-kolleger fra Malmø. Deres incitament for samkørsel forstærkes med broafgiften ved Øresundsbroen. Novo Nordisk har siden hjulpet med at oprette flere samkørselsklubber fra andre geografiske områder på Sjælland.

"Medarbejdere fra henholdsvis Køge- og Næstved-egnen blev identificeret og inviteret til workshops, hvor der blev etableret nye samkørselsgrupper," fortæller project manager Søren Spielberg-Winther.

Novo Nordisk har siden udarbejdet mobilitetsplaner for deres lokationer i Bagværd og Gentofte og flere er på vej.

MOBILITY TIP - hjemmearbejde sparer CO2

I Holland har en gruppe virksomheder indført én ugentlig hjemmearbejdsdag for medarbejderne. Derved har de reduceret den ugentlige bilpendling med 20 procent. Måske kunne det også være en model i din virksomhed?

Flere på cykel

Cykling har mange fordele både for medarbejderen og for virksomheden. Undersøgelser viser, at cyklister har færre sygedage på grund af den daglige motion. Cykler flere, som ellers kører i bil, bliver der mindre trængsel og behov for færre parkeringspladser.

En tommefingerregel siger, at de fleste synes, det er ok at cykle omkring 20 minutter hver vej. Men længden og mængden kan udvides - eksempelvis ved at have gode faciliteter for cyklister, ved at promovere elcykler og gennem kampagner. Din virksomhed kan selv være med til at skabe en god cykelkultur.

Forkæl cyklisterne - og fortæl om det

- Basisforhold som cykelparkering samt bade- og omklædningsforhold skal være i orden. Supplér gerne med en håndklædeordning, så medarbejderne ikke selv skal tage våde håndklæder med hjem.
- Besøg på virksomheden af et brugerbetalt cykelværksted, der giver medarbejdernes cykler et servicetjek, mens de arbejder.
- Indkøb af firmacykler, cykelhelme og elcykler som kan bruges til møder eller til stationen.
- Synliggør cykelkulturen med virksomhedens logo på cykler og hjelme, markante cykelstativer, cykelparkering ved hoveddøren, m.v.
- Brug cykelinitiativerne internt og i rekrutteringen af nye medarbejdere.

Find cykelalliancer

Kommunen, trafikselskabet, den lokale cykelhandler, cykelklubber og mange andre kan være gode alliancepartnere, der også har interesse i at flere cykler. Kontakt dem med konkrete forslag til, hvordan I i fællesskab kan skabe synlighed om cykling og jeres virksomhed. Det kan eksempelvis være reklamer på firma- eller stationscykler, positive lokalhistorier, flere kunder, medlemmer, der kan være fælles fokus.

CYKELPARKERING

Det konkrete behov for cykelparkering varierer, men en tommefingerregel er cirka 0,4 parkeringsplads pr. medarbejder.

Kilde: Dansk Cyklist Forbund

TEST-EN-ELCYKEL

Erfaringer viser, at fire ud af fem, der tester en elcykel, køber én bagefter.

Otte kommuner og otte hospitaler låner i projektet 'Test-en-elcykel' elcykler ud til medarbejdere.

Læs mere på www.testenelcykel.dk

Case: Atkins gør cyklen attraktiv

Konsulentvirksomheden Atkins har gjort cyklen til en attraktiv transportform for medarbejderne ved at skabe adgang til udendørs- og indendørs cykelparkering samt gode omklædning- og badefaciliteter.

Atkins' medarbejdere har desuden adgang til cykelservice, som med jævne mellemrum foretager eftersyn og reparation af medarbejdernes cykler i arbejdstiden.

Virksomheden arrangerer en række sociale aktiviteter på cykel og støtter forskellige sportsarrangementer i løbet af året, eksempelvis cykelløbet Sjælsø Rundt.

Case: Johnson Controls cykler til arbejde

Den globale koncern Johnson Controls i Højbjerg ved Aarhus fik som den første virksomhed i Danmark Cyklistforbundets certifikat som cykelvenlig arbejdsplads. Det hele startede med "Vi cykler til arbejde"-kampagnen som en ildsjæl blandt medarbejderne fik igangsat for seks år siden.

"Deltagerantallet i kampagnen er steget år for år," fortæller udviklingsingeniør Christian Per Bunde-Pedersen, der har ledelsens opbakning til cykelinitiativerne.

En række forhold gør det attraktivt for medarbejderne at cykle til Johnson Controls i Højbjerg. Der er mulighed for bad og omklædning, og ved de overdækkede cykelskure er der luftkompressorer. Foran hovedindgangen modtages gæster af unikke cykelstativer som stedets lærlinge har fremstillet. Cykelstativerne er forbeholdt koncernens gæster og direktører. En direktørcykel i cykelstativet er et klart signal om, at i Johnson Controls cykler man på arbejde.

Flere med bus og tog

Hvis flere medarbejdere tager tog og bus, bliver der mindre kø på vejene. Samtidig belaster kollektiv transport miljøet mindre, end hvis hver enkelt medarbejder tager bilen til arbejde.

Flere danskere vil faktisk gerne tage bus og tog til arbejde. Det kræver selvfølgelig, at tilbuddet er i orden, så afgangstiderne passer og er pålidelige, at bussen og toget er af god kvalitet, og at rejsetiden ikke er alt for meget længere end i bil eller på cykel.

Ofte er bedre information dog alt, der skal til. Formel M's transportvaneundersøgelse viser, at bedre information om bus- og togtider vil have betydning for valg af transportform for 42 procent af alle medarbejdere. Her kan din virksomhed være med til at gøre en forskel ved at informere om, hvordan medarbejderne lettest kommer til og fra arbejdspladsen med offentlig transport.

Der skal altså ikke kun store investeringer til, for at flere vælger bus og tog til tjenesterejser og til og fra arbejde. Små initiativer som foldecykler og bedre stier mellem stoppested og virksomhed kan også have effekt.

Dialog med naboer og kommune

Det er primært kommunen, der bestemmer, hvor og hvornår busserne kører. Og en god dialog med kommunen om virksomhedens behov, er et godt sted at starte. Ved at gå sammen med andre virksomheder i området, der har samme behov, har I en stærkere stemme. Kommunen har også en interesse i, at flere tager bussen og toget.

FIRE TRIN TIL AT FÅ FLERE TIL AT VÆLGE TOG OG BUS

1. Få styr på argumenterne

Spørg medarbejderne, hvad der kan få dem til at bruge tog og bus mere.

2. Tag fat i egne rutiner

Hvad kan I gøre internt i virksomheden for at gøre det lettere at tage bus og tog:

- Gør bus og togtider tilgængelige på intranettet eller på skærme ved receptionen
- Let adgangsvejen mellem stoppested og indgang
- Gør Erhvervskort til en del af den skattefrie pakke
- Indfør fleksible mødetider, der gør det lettere at tage bus og tog
- Lav en rejsepolitik for tjenesterejser, hvor bus og tog er første valg – eventuelt kombineret med samkørsel eller firmacykler.

3. Find alliancer

Snak med nabovirksomheder med samme transportbehov og -udfordringer.

4. Invitér kommunen

Tag et møde med kommunen om busservice i området:

- Flere afgang eller afgang der passer bedre med arbejdstider
- Flere direkte busser med kortere rejsetid
- Mulighed for at flytte eller få ekstra stoppesteder
- Kampagner (evt. med prøveabonnementer) og information om bus- og togtider i området.

Case: Fire virksomheder fremmer bussen

Siemens, Tryg, Top Danmark og Nordea Liv & Pension ligger i erhvervsområdet Lautrupgård i Ballerup. Området er præget af, at trafikken går i stå - især i myldretiden. Alligevel havde medarbejderne nærmest opgivet at bruge busserne til og fra området på grund af u hensigtsmæssige stoppesteder og afgangstider, mangel på busskure, m.m.

Sammen i et netværk om mobilitet har de fire virksomheder haft et positivt samarbejde med Ballerup Kommune om, hvordan bustrafikken i området kan gøres bedre. Det har resulteret i flere busafgange, forbedringer af busstop med busskure, flytning af et busstop, bedre sammenhæng mellem bus- og togafgange, samt fremtidig anlæggelse af en cykelsti ved et busstop.

Trafiktællingerne har efterfølgende vist flere passagerer i busserne til og fra området. Samlet set er passagertallet steget med 7,6 procent i i årene 2011-2013.

Case: Midttrafik informerer om bussen

I erhvervsområdet i Skejby viste en samlet kortlægning af transportvaner, at kun 8 procent af alle medarbejdere kører med bus eller tog til arbejde. Samtidig viste det sig, at vidensniveauet om busserne var lavt.

"Vi har haft en dialog med virksomhederne, hvor det gik op for os, at de simpelthen manglede oplysning om de eksisterende tilbud med offentlig transport. Der er faktisk mange muligheder for at tage bus til og fra arbejdet i Skejby," siger Anne Bach, der er projektmedarbejder i Midttrafik.

Midttrafik har derfor udarbejdet en folder, som skaber overblik over de offentlige transportmuligheder til området. Virksomhederne i Skejby har uddelt folderen til deres medarbejdere.

Virksomhedens fysiske rammer

Virksomhedens fysiske rammer er vigtige for medarbejdernes transport. Mængden og kvaliteten af parkeringspladser og cykelfaciliteter kan være afgørende for brug af det ene eller andet transportmiddel.

Plads på virksomheden er en ressource, der har en pris. Jo mere plads virksomheden kan spare til parkeringspladser og til kontorarealer - des lavere bliver omkostningerne. Virksomheden skal købe mindre jord, anlægge mindre og vedligeholde færre områder.

Ved at arbejde effektivt med Mobility Management kan virksomheden minimere den plads, der skal bruges på eksempelvis p-pladser. På den måde spiller Mobility Management sammen med virksomhedens Facility Management. Det kan eksempelvis være gennem øget brug af hjemmearbejdsdage, som kan mindske behovet for p-pladser og egentlige kontorarbejdspladser.

Udvidelse og nybyggeri

Når din virksomhed skal udvide eksisterende bygninger eller bygge nye, er det oplagt at inddrage Mobility Management. Mange virksomheder gør det allerede ubevidst – eksempelvis ved at søge nærhed til en station.

Ved en flytning af virksomheden eller ved nybygninger kan I også overveje:

- At skabe optimale cykelfaciliteter
- At skabe bedre adgang mellem stoppested og virksomhed
- Om der er behov for det fulde antal p-pladser
- Om der er behov for det fulde antal kontorpladser, hvis der kan skabes mulighed for hjemmearbejdsplads
- Om der er mulighed for udstyr til virtuelle møder.

Virksomhedens fysiske rammer hænger altså sammen med de "blødere" initiativer, der handler om hjemmearbejdspladser, brug af offentlige transportmidler og muligheden for at cykle til arbejde.

FÆRRE PARKERINGSPLADSER KAN GIVE STOR GEVINST

Én parkeringsplads mindre kan spare alt fra nogle få tusinde kr. og op til 750.000 kr. om året i anlægsomkostninger inkl. forrentning, drift og vedligehold. Beløbet varierer i størrelse afhængig af de lokale forhold.

Nogle virksomheder kan selv fastsætte antallet af p-pladser. Ofte fastlægger lokalplanen eller byggeregulativet dog et bestemt antal p-pladser pr. etagemeter. Men det er værd at undersøge, om virksomheden har behov for så mange p-pladser. Gå eventuelt i dialog med kommunen om at fastsætte en lavere norm. Virksomhedens indsats over for medarbejdernes transportvalg vil sende et godt signal i den sammenhæng.

Case: Rambøll - tæt på alle transportformer

Allerede ved de første overvejelser om et nyt samlet domicil for Rambøll, blev det undersøgt og analyseret, hvor medarbejderne boede, og hvor man kunne forvente, fremtidens medarbejdere ville bosætte sig. Fordi hvor, vi bor, har betydning for, hvordan vi transporterer os.

"Rambølls filosofi er at vise ansvarlighed og omsorg for det samfund, vi er en del af. Vi ønsker at bidrage til at nå de globale klimamål om at reducere CO2-udledningen. Derfor var transportmulighederne afgørende for vores valg af placering af det nye hovedkontor," fortæller HR-chef Lena Kjær.

Den valgte beliggenhed i Ørestad i København giver stor tilgængelighed, grønne transportmuligheder, gode cykelfaciliteter og dermed sunde medarbejdere. Der er togforbindelser fra det meste af Sjælland samt til Sverige og lufthavnen. Der er let adgang til motorvejen og kun 10 minutter med Metroen til Københavns centrum. Flere medarbejdere i Rambøll bruger bus, tog og cykel til arbejde efter flytningen end før.

CSR og ekstern kommunikation

Mobilitetsplaner er til gavn for både virksomheder, medarbejdere og det omgivende samfund. En af fordelene er en reduceret CO₂-påvirkning fra transporten.

Arbejdet med Mobility Management indeholder elementer, der kan bruges til at profilere virksomheden i eksternt. Derfor bør en mobilitetsplan også indeholde en strategi for den eksterne kommunikation. Hvad er den gode historie? Hvordan skal den fortælles? Hvem skal høre den?

Samfundsansvar

De største virksomheder i Danmark (i regnskabsklasse C og D) er ifølge årsregnskabsloven forpligtet til at redegøre for deres arbejde med samfundsansvar. Fra 2012 skal virksomhederne blandt andet også redegøre for deres eventuelle politikker og indsatser for at reducere klimapåvirkningen. Her kan Mobility Management være et vigtigt element.

I mange virksomheder – herunder særligt servicevirksomheder - er tjenesterejser en af de største poster i klimaregnskabet. Mindre CO₂-udledning fra transporten kan bidrage markant til virksomhedens grønne regnskab til at nå eventuelle klimamål og til at opnå miljøcertificeringer.

Mindre virksomheder kan også opnå konkrete gevinster - ikke mindst på reducerede omkostninger, på goodwill og på bedre adgang til kvalificeret arbejdskraft.

DATA SOM UDGANGSPUNKT FOR KOMMUNIKATION

For at kunne kommunikere om arbejdet med Mobility Management er det en god idé at måle på indsatsen. Det giver et konkret grundlag at kommunikere ud fra – ikke bare internt, men også til eksterne stakeholdere.

Mål eksempelvis på:

- Valg af transportmiddel til og fra arbejde og i arbejdstiden
- Opgørelse af parkeringsarealer og brugen af parkeringspladser
- Brug af de tilbud, virksomheden har indført
- Antal biler pr. 100 medarbejdere før og efter gennemførelsen
- Holdningsændringer
- Sygedage
- Medarbejdertilfredshed
- CO₂-udledning fra transporten.

På www.klimakompasset.dk er der gode råd til kommunikation og til at lave klimaberegninger.

CO₂-REDUKTION

Fem rådhus i Formel M har vist at en Mobility Management-indsats har resulteret i 10 procent reduktion af CO₂-udledning fra pendlertransporten.

Case: Rambøll måler på transporten

Rambøll har forpligtet sig til de 10 UN Global Compact-principper og ønsker at bidrage til at nå de globale klimamål om at reducere CO₂-udledning. Både gennem virksomhedens rådgivning og gennem egne aktiviteter. Rambølls målsætning på transportområdet er at reducere CO₂-forbruget med 5 procent pr. medarbejder om året.

“Rambøll har i 2013 for tredje år i træk målt CO₂-udledning fra transport i arbejdstiden for alle de 10.000 ansatte på 200 kontorer i 21 lande. Baseret på erfaring fra de to foregående år bliver vores data bedre og mere præcise. Det betyder, at det er lettere at vurdere udviklingen og at sammenligne resultaterne mellem forretningsenhederne. Regnskabet følges op med en redegørelse for gennemførte og planlagte CO₂-begrænsningstiltag,” fortæller Corporate Responsibility Manager Stine Jeppesen.

Flytningen til Rambølls nye domicil i Ørestad i 2010 har kunnet måles på transporten mellem bolig og arbejde. Selvom den gennemsnitlige pendlingsafstand blev forøget med seks km, forblev den samlede CO₂-udledning uændret, fordi medarbejderne i højere grad kan benytte offentlig transport. Efter der i august 2013 indførtes betalingsparkering ved domicilet, er bilbrugen ved pendling blevet yderligere reduceret, så at den nu er reduceret med 43 procent i forhold til før flytningen. CO₂-udledningen er reduceret tilsvarende. Desuden er der udsigt til yderligere fald i CO₂-udledning fra pendlert transporten, da de medarbejdere, der er ansat efter flytningen, i højere grad benytter kollektiv trafik og cykel end de ”gamle” medarbejdere.

Case: Tryg - konkrete og forståelige CSR-tiltag

I forsikringselskabet Tryg er Mobility Management blevet en fast, integreret del af CSR. Baggrunden er, at indsatserne rammer flere CSR-formål som klima, medarbejdernes sundhed og det lokale samfund.

“Med Mobility Management-tiltag er det lettere at konkretisere klimaindsatsen over for medarbejderne – det er dejligt konkret at fortælle om vores nye røde stationscykler, som er til fri afbenyttelse mellem virksomheden og stationen,” fortæller CSR Director i Tryg, Birgitte Kofod Olsen og fortsætter: *“Samtidig er de fleste Mobility Management-indsatser nemme at måle på – og giver konkrete mål i forhold til vores indsats om CO₂-reduktion.”*

Samlet set viste Trygs undersøgelse i 2013 af medarbejdernes transportvaner en CO₂-reduktion på ni procent pr. medarbejder i forhold til undersøgelsen i 2011. I 2014 planlægger Tryg at gøre bilflåden grønnere. Også her vil der være målbare resultater både på økonomi, brændstofforbrug og CO₂-udledning.

Tjekliste

Her kan du se en liste over de tiltag, I blandt andet kan arbejde med inden for Mobility Management. Tjek af på listen og hent inspiration i den øvrige del af folderen.

Kender I virksomhedens transport?

Ved I, hvordan jeres medarbejdere transporterer sig?

Har I undersøgt behovet for parkeringspladser?

Har I en samkørselsordning?

33% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har en formel eller uformel samkørselsordning.

Har I ladestandere til elbiler?

33% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har ladestandere til elbiler.

Har I prioriteret parkering til samkørsel eller elbil?

19% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har prioriterede parkeringspladser.

Tilbyder I Kør Grønt-kurser?

30% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har tilbudt Kør Grønt-kurser.

Har I nok overdækkede cykel-parkeringspladser?

85% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har overdækkede cykel-parkeringspladser.

Tilbyder I brugerbetalt cykel-service i arbejdstiden?

41% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har cykelservice.

Har I firmacykler?

37% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har firmacykler.

Har I badefaciliteter til cyklister?

93% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har badefaciliteter.

Er I certificeret som Cykelvenlig Arbejdsplads?

7% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse er certificerede.

Er der låncykler ved stationen eller stoppestedet?

4% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har låncykler ved station eller busstoppested.

Synliggør I jeres initiativer?

96% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse synliggør mobilitetstiltag.

Viser I information om afgang for bus og tog?

41% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse viser information om afgang for bus og tog.

Har I Erhvervskortordning?

59% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har Erhvervskortordning.

Har I gode faciliteter til virtuelle møder?

81% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse har udstyr til videokonference.

Har medarbejderne mulighed for hjemmearbejde?

81% af virksomhederne i Formel M's undersøgelse giver medarbejderne mulighed for hjemmearbejde.

Kontakt og bidragydere

Formel M / Gate 21

Vognporten 2 +45 4368 3400
2620 Albertslund www.formelm.dk

Projektleder Anna Thormann, Konsulent Anja Puggaard,
anna.thormann@gate21.dk anja.puggaard@gate21.dk

Formel M er et offentligt-privat innovationsprojekt, der arbejder med bæredygtige transportvaner i 25 forsøgsprojekter. Formel M er udviklet i Gate 21 og er støttet af Trafikstyrelsen og Region Hovedstaden.

Tetraplan

Kronprinsessegade 46E +45 3373 7100
1306 København K www.tetraplan.dk

Direktør Anette Enemark,
ae@tetraplan.dk

Tetraplan rådgiver om alle aspekter af mobilitetsløsninger fra kortlægning til implementering tilpasset de lokale behov og forhold. Tetraplan finder nye og effektive mobilitetsløsninger for virksomheder.

Rambøll

Hannemanns Alle 53 +45 5161 1000
2300 København S www.ramboll.dk

Projektleder Hanne Hansen Wrisberg,
hhw@ramboll.dk

Rambølls specialister har over 20 års erfaring med at udvikle og integrere bæredygtige transportløsninger i by- og trafikplanlægning over hele verden. Rambøll arbejder for både virksomheder, myndigheder og private bygherrer.

DI Transport

Industriens Hus +45 3377 3377
1787 København V http://transport.di.dk

Konsulent Jakob Svane,
jasv@di.dk

DI Transport er det erhvervspolitiske samlingspunkt for virksomheder med tilknytning til transporterhvervene. DI Transport arbejder for at sikre de bedste rammevilkår for transport af personer, varer og gods, et effektivt samspil mellem transportformerne samt en tidssvarende infrastruktur.

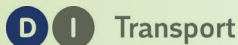
VEKSØ Mobility

Nordensvej 2 +45 7921 2200
7000 Fredericia www.mobility.veksø.com

Mobilitetschef Marianne Weinreich,
maw@veksø.com

VEKSØ Mobility er en del af VEKSØ A/S. Afdelingen beskæftiger mobilitetskonsulenter, der har mange års erfaring med udarbejdelse af mobilitetsstrategier og -planer, procesledelse og gennemførelse af adfældsændrende kampagner og initiativer.

Formel M er støttet af:

Udgiver: Formel M

Redaktion: Folderen er udarbejdet af ovennævnte bidragydere

Udgivet: Marts 2014

Oplag: 1.000 stk.

Fotos: Forside, s. 4, 12 og 13: Shutterstock, s. 2 og 5: Søren Osgood, s. 7: NRGi, s. 8: E-Wheels, s. 10, 17, 21: Ballerup Kommune, s. 11: UPS, s. 15: Din Cykelven, s. 14, 15, 18, 19 og 20: Gate 21

Layout: Lene Ulsted Carlsen